

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-1370 1 IR 3 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIII-1381 1 IR 2 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP Nr. 18-1575; TAIS Nr. 18-10446(2))**

2018-10-08 Nr.

Vilnius

Projektų rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

1. Projektų tikslas. Patikslinti Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) ir Vidaus tarnybos statuto (toliau – VTS) nuostatas atsižvelgiant į nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančias mokesčių ir išmokų reformos nuostatas, taip pat atlikti kitus redakcinius patikslinimus VTĮ.

2. Dabartinė situacija. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įgyvendinant mokesčių reformą bus sujungtos darbuotojo ir darbdavio mokamos socialinio draudimo įmokos, siekiant dalį darbdavio socialinio draudimo įmokos (įskaitant privalomojo sveikatos draudimo įmokas) perkelti darbuotojui, sustiprinti socialinio draudimo įmokų ir išmokų ryšį, taip pat keičiantis darbo užmokesčio apskaičiavimo principui atitinkamai keičiami ir ligos, motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų bei kitų išmokų dydžiai. Mokesčių ir išmokų reforma iš esmės remiasi keičiamu darbo užmokesčio apskaičiavimo principu ir nustatytu koeficientu 1,289, kuriuo nuo 2019 m. sausio 1 d. bus didinamas darbuotojų darbo užmokestis ir kuriuo remiantis bus apskaičiuojamos socialinio draudimo ir kitos išmokos.

Įstatymų projektais siekiama patikslinti nuostatas dėl kompensacijų, mokamų dėl valstybės tarnautojo, pareigūno ar kursanto mirties arba sveikatos sutrikdymo, dydžių, siekiant, kad jos išliktų tokio paties dydžio, kokios yra nustatytos šiuo metu, t. y. dėl minėtos mokesčių reformos išvengti nepagrįsto jų padidėjimo. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje įregistruotas Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2019 metais, įstatymo projektas (Nr. XIII-2449), kuriame siūloma 2019 metams patvirtinti 1,289 karto didesnę pareiginės algos bazinį dydį, nei buvo patvirtintas 2018 metams, ir siekiant užtikrinti, kad valstybės tarnautojams ir pareigūnams nebūtų nustatytas nepagrįstai mažesnis darbo užmokestis, įstatymų projektais tikslinamos nuostatos dėl valstybės tarnautojų ir pareigūnų darbo užmokesčio nustatymo.

2018 m. birželio 29 d. Seimui priėmus VTĮ buvo pastebėti redakciniai ir kiti įstatymo netikslumai: apmokėjimas už ilgalaikių projektų vykdymą apribotas 6 mėnesių laikotarpiu, VTĮ 47 straipsnyje minima netiksli nuoroda į VTĮ 5 straipsnio 4 dalį, VTĮ 1 priede neįrašyti teismo kanclerio pareiginės algos koeficientai ir Viešojo administravimo įstatyme nustatyta valdybos viršininko pareigybė, nustatytas valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas už 2018 m. pagal nebegaliosiančio įstatymo nuostatas, Vyriausybės įstaigų vadovų statusas iš valstybės pareigūnų keičiamas į valstybės tarnautojo (įstaigos vadovo), tačiau nėra reglamentuota, kokią pareiginės algos koeficientą (iš pareiginės algos koeficientų intervalo) jiems taikyti.

3. Projektų esmė. Pagrindinės siūlomos nuostatos VTĮ projekte:

- kompensacijų valstybės tarnautojo žūties ar sužalojimo atvejais dydžiai sumažinami 1,289 karto, siekiant išvengti nepagrįsto kompensacijų didėjimo dėl valstybės tarnautojų bruto darbo užmokesčio padidėjimo. VTĮ projekte minėtų kompensacijų dydžiai nustatomi taip, kad atitiktų šiuo metu valstybės tarnautojams mokamų kompensacijų dydžius. Analogiškai kompensacijų pareigūno mirties arba sveikatos sutrikdymo atvejais dydžiai mažinami ir VTS projekte;

- siūloma nustatyti, kad, įsigaliojus VTĮ, valstybės tarnautojo pareiginės algos koeficientas perskaičiuojamas valstybės tarnautojo 2018 m. gruodžio 31 d. eitų pareigų pareigybei nustatytą koeficientą dauginant atitinkamai iš: 1) valstybės tarnautojui, turinčiam 1 kvalifikacinę klasę, – 1,5; 2) valstybės tarnautojui, turinčiam 2 kvalifikacinę klasę, – 1,3; 3) valstybės tarnautojui, turinčiam 3 kvalifikacinę klasę, – 1,15; 4) valstybės tarnautojui, neturinčiam kvalifikacinės klasės, – 1. Tokiu būdu bus apskaičiuotas naujas pareiginės algos koeficientas, į kurį įskaičiuotas šiuo metu valstybės tarnautojams mokamas priedas už turimą kvalifikacinę klasę. Vadovaujantis naujos redakcijos VTĮ 29 straipsnio 2 dalimi, pareiginė alga bus apskaičiuojama atitinkamą pareiginės algos koeficientą dauginant iš bazinio dydžio, kuris bus 1,289 karto didesnis nei 2018 metais. Tokiu būdu įgyvendinant mokesčių reformą bus išvengta nepagrįsto valstybės tarnautojų darbo užmokesčio sumažinimo,

- siekiant užtikrinti socialinės garantijos tęstinumą asmenims, kurie į karjeros valstybės tarnautojo pareigas buvo perkelti vadovaujantis galiojančiomis Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto arba Tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto nuostatomis, VTĮ projekte siūloma nustatyti, kad šiems valstybės tarnautojams vadovaujantis minėtų įstatymų nuostatomis mokėtinas darbo užmokesčio skirtumo priedas įskaičiuojamas į pareiginės algos koeficientą,

- taip pat siūloma tikslinti ir kitas VTĮ nuostatas: siekiant teisingai atlyginti už darbą valstybės tarnautojams, kurie vykdo ilgalaikius projektus ir dėl to atlieka papildomas funkcijas ilgiau kaip 6 mėnesius, nustatyti, kad tokiu atveju apribojimas priemoką skirti ne ilgesniam kaip 6 mėnesių per kalendorinius metus laikotarpiui netaikomas; tikslinama VTĮ 47 straipsnyje minima nuoroda; VTĮ 1 priedas papildomas teismo kanclerio pareiginės algos koeficientų intervalu, o 5 eilutė – valdybos viršininko pareigybe; atsisakyti nuostatos, kad valstybės tarnautojų 2018 metų tarnybinė veikla vertinama iki VTĮ įsigaliojimo galiojusia tarnybinės veiklos vertinimo tvarka, kadangi naujame VTĮ keičiasi tarnybinės veiklos pasekmių teisinis reglamentavimas; pasikeitus Vyriausybės įstaigų vadovų statusui, jiems netaikomas Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme nustatytas pareiginės algos koeficientas, o VTĮ 1 priede jiems nustatytas pareiginės algos koeficientų intervalas, todėl siūloma, kad jiems būtų nustatomas pareiginės algos koeficientų intervalo žemiausias koeficientas.

Pagrindinės siūlomos nuostatos VTS projekte:

-siekiant statutinėse įstaigose užtikrinti vienodą nuostatų, susijusių su darbo užmokesčio nustatymų valstybės tarnautojams ir pareigūnams, taikymo, taip pat išvengti nepagrįsto pareigūnų darbo užmokesčio sumažinimo įgyvendinant mokesčių reformą, VTS projekte siūloma nustatyti analogišką pareigūnų pareiginės algos koeficientų nustatymo mechanizmą kaip ir VTĮ projekte;

- siekiant teisinio aiškumo, VTS projekte siūloma nustatyti, kad vidaus reikalų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinėse įstaigose tarnaujantiems pareigūnams paliekamas jų 2018 m. gruodžio 31 d. turėtas pareiginės algos koeficientas;

- siekiant užtikrinti pareigūnų, esančių VRM kadru rezerve, teisėtus lūkesčius, VTS projekte siūloma nustatyti, kad jiems mokamas ne mažesnis nei iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytas darbo užmokestis. Vadovaujantis šia nuostata pareigūnams, esantiems VRM kadru rezerve, darbo

užmokestis būtų nustatytas vadovaujantis naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis ir jį sudarytų pareiginė alga bei priedas už stažą. Tuo atveju, jeigu taip apskaičiuotas darbo užmokestis būtų mažesnis nei jo iki 2019 m. sausio 1 d. gautas darbo užmokestis, jam vadovaujantis minėta nuostata būtų mokamas darbo užmokesčio skirtumo priedas,

- atsižvelgiant į pasikeitusį reglamentavimą bei į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacijas, VTS projekte siūloma nustatyti, kad Vidaus reikalų pareigūnų registras steigiamas ir tvarkomas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

4. Derinimas. Projektai suderinti su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

5. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektai tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

6. Dalykinio vertinimo išvada. Pastebėtina, kad karjeros, statutinė ir diplomatinė valstybės tarnyba neturi tokių esminių skirtumų, kurie sąlygotų visiškai skirtingą šių tarnybų traktavimą įgyvendinant mokesčių reformą (sujungiant darbuotojo ir darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokas) ir dėl to tikslinant jiems nustatytas socialines garantijas. Todėl manytina, kad keičiant VTĮ, VTS ir Diplomatinės tarnybos įstatymą, turėtų būti vadovaujamasi vienodais principais sprendžiant tiek dėl kompensacijų, skaičiuojamų vidutiniais darbo užmokesčio dydžiais, mažinimo / nemažinimo (pavyzdžiui, visose trijose tarnybose yra numatytas kompensavimas valstybės tarnautojui žuvus), tiek dėl mažinamų dydžių skaičiavimo ir apvalinimo taisyklių.

Siūlytume projektus patikslinti, atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. spalio 5 d. išvadoje Nr. NV-2630 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, ir svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje kartu su kitais projektais, susijusiais su 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė

Patarėja

Aušrina Genienė

